

De ene kringloopboer is de andere niet

De meeste boeren proberen kringlooplandbouw vorm te geven binnen het huidige landbouwmodel, maar er zijn ook boeren die een alternatieve bedrijfsvoering en afzetmarkt creëren.

Dat blijkt uit onderzoek van de Wageningse onderzoekers Hans Dagevos en Carolien de Lauwere. Ze interviewden 13 boeren die met kringlooplandbouw bezig zijn.

De gangbare aanpak van kringlooplandbouw richt zich op een efficiënt gebruik van grondstoffen, een gezonde bodem, zo min mogelijk verliezen en recycling

Een groep boeren werkt aan een landbouwmodel van 'genoeg' en 'voldoende'

van afvalstromen. Deze benadering past in de lineaire *take-make-waste-economy*, stellen de onderzoekers, en vertrouwt op technologische oplossingen om de kringlopen te sluiten. Met deze benadering kunnen boeren de kosten drukken en voor de wereldmarkt blijven produceren.

Daar tegenover staan boeren die een alternatieve aanpak kiezen. Ze passen hun bedrijfsplan aan, door niet te kiezen voor de maximale productie maar bijvoorbeeld de kwaliteit van de omgeving en producten centraal te stellen. Bovendien zoeken ze nieuwe afzetkanalen en bewuste consumenten voor hun producten. Daarmee werken ze aan een nieuw landbouwmodel van 'genoeg' en 'voldoende'.

In de Nederlandse kringloopvisie van het ministerie van LNV is de eerste, adaptieve benadering dominant, stellen Dagevos en De Lauwere in hun artikel in het tijdschrift *Sustainability*. AS